BORGOLM OCH MÖRBYLÅNGA

En skola.
Rätt plats.

Biodynamiska Universitetet. Ett förslag till de två kommunerna på Öland. Husen där lagen och jorden redan bär dem. Gårdarna i båda kommunerna som klassrum.

Idébild. Inte en vald fastighet.

En skola för ön. Husen i byns stil.

01

Tusen

Målet är 1 000 elever efter tio år. År ett är 40. Tjänsterna växer med elevantalet, från 10 till 125.

02

Husen

Nya hus i radbyarna och på strandnära lägen, i timmer eller timmer och kalksten, i byns egen skala.

03

Borgholm

Elever och personal som bor året runt. Nya hus i samma stil, och kurslokal där en redan står. Skatten följer folkbokföringen.

04

Skolorna

Ölands folkhögskola, Capellagården, Station Linné, Linnéuniversitetet och SLU. Examen ligger hos de två sista.

Fyra skäl som pekar åt samma håll.

Bron

Färjestaden är brofästet. Buss till Kalmar, snabbast 22 minuter. Personal kan pendla medan de söker bostad.

Världsarvet

Gränsen lämnar Algutsrum, Torslunda, Glömminge och Norra Möckleby utanför. Den läses på den enskilda fastigheten före ett köp.

Vattnet

Mörbylångas verk ger dricksvatten. Bevattning av åker från kranen ingår inte. Taket sätts före första intag.

Jorden

Åkern under landborgen bär odling. Alvaret är bete. Det plöjs inte, och det får inte ett skolkomplex.

Mörbylånga har platsen. Borgholm har behovet.

Mörbylånga. Gård, kök och tomt vid brofästet.

Borgholm. Nya hus i samma stil, i radby och vid strand. Kurser september till maj.

Idébilder. Ingen adress är vald.

Idébild av Stora alvaret. Inga hus.

KLASSRUMMET

Alvaret får inga hus.

Omkring 20 000 hektar alvarbete ligger i Mörbylånga. Det är världsarv, Natura 2000 och böndernas hävd. Skolan betalar för att få vara med. Den tar inte över marken och den plöjer den inte.

Det som saknas är vinter, inte juli.

10 626	*53,3 år*	*9 170*	*−40*
invånare 31 dec 2025	medelålder, högst i landet	fritidshus 1 jan 2025	invånare under 2025

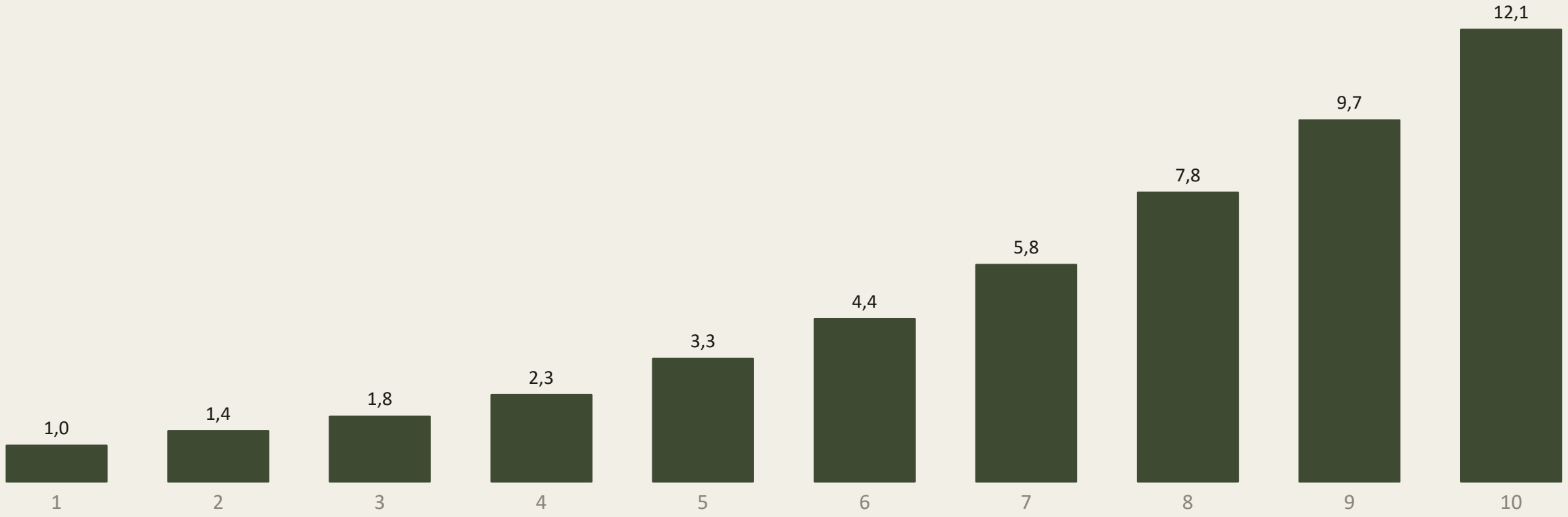
Juli hade 587 205 gästnätter i Borgholm 2025. En kurs med 24 deltagare i 42 nätter är 1 008 gästnätter. Den syns på en tom vintervecka. Den syns inte i juli, och juli är den månad bron redan köar. Därför september till maj.

En folkbokförd lärare väger mer för kommunen än en juliturist. Turisten betalar inte kommunalskatt. Den som bor och har lön gör det.

KOMMUNALSKATT FRÅN PERSONALEN

Tio år. Från 1 miljon till 12.

Miljoner kronor per år. En tjänst är 38 000 kr i månaden. Om den folkbokförs i Mörbylånga ger den omkring 97 000 kr i kommunalskatt. Kronan landar där personen är skriven.

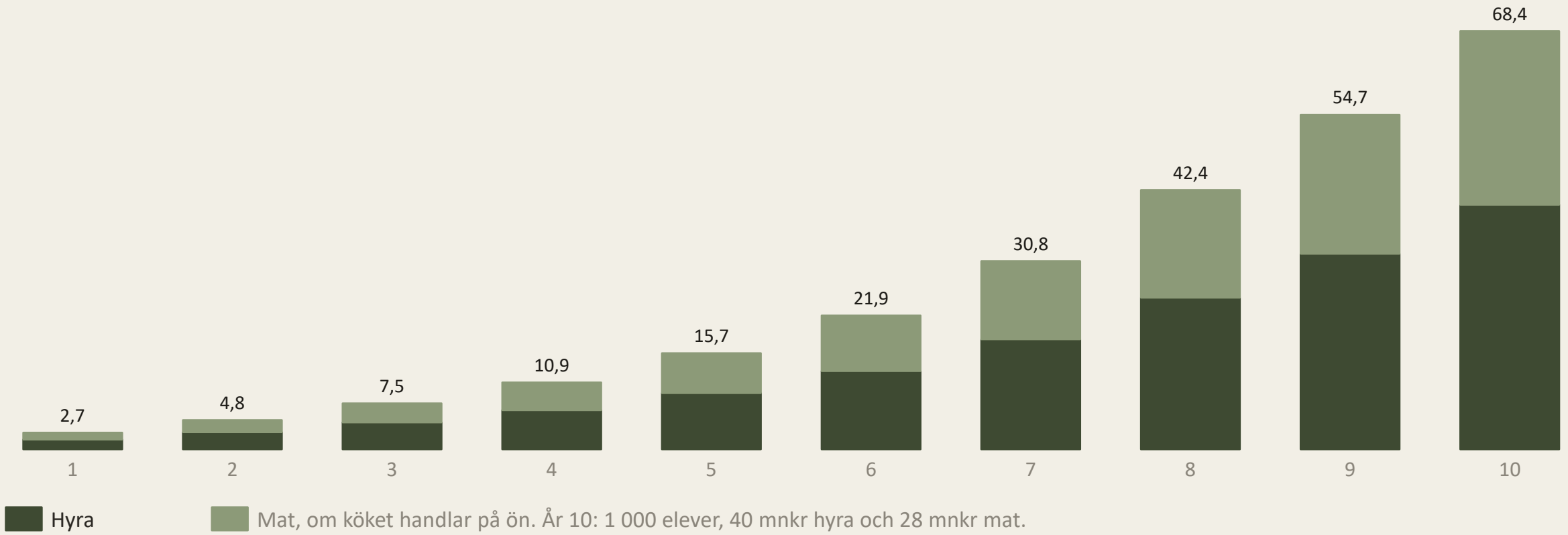

År 1: 10 tjänster, 1,0 mnkr. År 10: 125 tjänster, 12,1 mnkr. Regionens 11,86 procent är en annan kassa. Räkneexempel.

ELEVERNA, TIO ÅR

Hyra och mat. Från 3 miljoner till 68.

Miljoner kronor per år på ön. Hyra 4 000 kr i månaden i tio månader. Mat 2 840 kr, Konsumentverket 2026, ålder 18–24. Studiemedlet är skattefritt. Stapeln är inte kommunalskatt.

TJÄNSTER

125 tjänster när eleverna är tusen.

	År 1	År 10
Undervisning	4	45
Kök och internat	2	25
Odling och djur	2	15
Bygg och fastighet	0	12
Administration	1	15
Samverkan med skolorna	1	5
Elevhälsa, bibliotek, vaktmästeri	0	8

Fem samarbeten. Ingen kopia.

Ölands folkhögskola	Skogsby. Gemensamma kvällar och vinterbäddar när deras internat har rum. Inte samma program.
Capellagården	Vickleby. Slöjd och material för den elev som väljer det. Trädgården förblir deras.
Station Linné	Skogsby. En fältvecka om alvar och insekter, med deras forskare.
Linnéuniversitetet	Kalmar, 22 minuter med bussen. Examen och poäng. Ön är ett fält, inte ett eget lärosäte.
SLU	Agroekologi i Alnarp. Masterpoängen stannar där. Kursen på ön kan vara deras fältmoment.

Timmer och sten. Samma tak som byn.

Radbyar och strand	Ön rymmer knappast fler bostäder i det som redan står. Nya hus kommer i radbyarna och på strandnära lägen, i timmer eller timmer blandat med kalksten.
Attefall, sakta	Komplementbostadshus på tomter som redan har ett huvudhus. Sedan 1 december 2025: högst 30 m² inom detaljplan, 50 m² utanför. Vatten och avlopp anmäls.
Strandskyddet	Det prövas för sig, även när huset är lovfritt. Dispens söks hos kommunen. Alvaret plöjs inte och får inget skolkomplex.
Inte uppköp	Befintliga fritidshus köps inte. Borgholm hade 9 170 den 1 januari 2025. Nya bäddar byggs, de tas inte ur det beståndet.

År ett, år fem, år tio.

	År 1	År 5	År 10
Elever	40	230	1 000
Tjänster	10	34	125
Kommunalskatt, personal	1,0 mnkr	3,3 mnkr	12,1 mnkr
Hyra och mat på ön	2,7 mnkr	15,7 mnkr	68,4 mnkr

Räkneexempel. Skatten förutsätter att tjänsten är skriven i Mörbylånga. Samma lön i Borgholm ligger i samma härad och läses mot SCB före ett beslut.

FRÅGAN

En arbetsgrupp. Nittio dagar.

Båda

Två förtroendevalda och en tjänsteperson från varje kommun. Första mötet inom 90 dagar. Målet på bordet är 1 000 elever år 10, och samarbetet med de fem skolorna.

Mörbylånga

Peka ut var radby och strand tål nya hus i timmer och sten. Sätt ett tak för dricksvatten med va-bolaget. Ingen bevattning från kranen.

Borgholm

Peka ut en befintlig kurslokal och tomter där komplementbostadshus kan stå. Personal som skriver sig här ger kommunen skatten.

TUSEN ELEVER. TIO ÅR.

Hus i byns stil.
Skatt av lönen.
Examen hos dem som redan har den.

Siffrorna är räkneexempel. De är underlag för samtalet, inte ett löfte om ett anslag.